

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМЕНІ В.М.КОРЕЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
КОМПАНІЯ LIGA ZAKON
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE UNIVERSITY «KYIV AVIATION INSTITUTE»
FACULTY OF LAW AND INTERNATIONAL RELATIONS
KORETSKY INSTITUTE OF STATE AND LAW OF THE
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
LIGA ZAKON

**ПРАВОВА ПАРАДИГМА ВІДНОВЛЕННЯ
УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**THE LEGAL PARADIGM FOR UKRAINE'S
RECOVERY: CHALLENGES AND PROSPECTS**

**XVI Міжнародна науково-практична конференція
XVI International scientific and practical
conference**

Київ
Kyiv

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМЕНІ
В.М.КОРЕЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
КОМПАНІЯ LIGA ZAKON
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE UNIVERSITY «KYIV AVIATION INSTITUTE»
FACULTY OF LAW AND INTERNATIONAL RELATIONS
KORETSKY INSTITUTE OF STATE AND LAW OF THE
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
LIGA ZAKON

**ПРАВОВА ПАРАДИГМА ВІДНОВЛЕННЯ
УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**THE LEGAL PARADIGM FOR UKRAINE'S
RECOVERY: CHALLENGES AND PROSPECTS**

МАТЕРІАЛИ
XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

КИЇВ – 2026

ISBN 978-966-310-8126-89-5

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету права та міжнародних відносин (Протокол №2 від 17 лютого 2026 року)

Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи: [Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Державний університет «Київський авіаційний інститут», 12 лютого 2026 р.]. – Тернопіль: Вектор, 2026. – 1198 с.

Редакційна колегія

Жукорська Я. М., декан Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ», кандидат юридичних наук, доцент;

Стригуль М. В., заступник декана Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ», кандидат соціологічних наук, доцент;

Макеєва О. М., завідувач кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ», кандидат юридичних наук, доцент;

Лихова С. Я., завідувач кафедри кримінального права і процесу Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ», доктор юридичних наук, професор;

Вишновецька С. В., завідувач кафедри цивільного права і процесу Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ», доктор юридичних наук, професор;

Немченко К. С., в.о.завідувача кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ», доктор філософії в галузі права;

Богатюк І. Г., директор навчального центру проблем

повітряного та космічного права Факультету права та міжнародних відносин ДУ «КАІ».

У збірнику висвітлено результати досліджень, які були апробовані на XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи».

Для науково-педагогічних працівників та аспірантів.

Опубліковані матеріали відображають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії.

Відповідальність за зміст, точність цитувань несуть автори.

Роботи опубліковані в авторській редакції.

© Державний університет «Київський авіаційний
інститут», 2026

Політова А.С. ЧИ Є ПОТРЕБА У ПОСИЛЕННІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ?.....	606
Попович М.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	616
Продан Т.В. РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ ЗАСУДЖЕНИХ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ.....	620
Пчеліна О.В., Пчелін В.Б. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	624
Решетнік В.К. ЕКСГУМАЦІЯ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА МЕТОДИКА ОПИСУ.....	628
Рябченко В.В. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТАНДАРТИ ОГОЛОШЕННЯ ПІДОЗРЮВАНОВОГО В РОЗШУК.....	630
Сисак В.Т. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ КОНФЛІКТІВ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	634

кримінальних справ : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. А.В. Столітнього. Київ: Норма права, 2020. 1504 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

3. Дисциплінарний статут Збройних Сил України, затверджений Законом України від 24.03.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

4. Кузьменко О.В. Методика розслідування військових кримінальних правопорушень. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності*. 2021. №16. С. 169-176.

5. Конституція України: Документ 254к/96-ВР від 24.08.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 08.01.2026).

УДК 343.9(043.2)

**Продан Т.В., к.ю.н., доцент,
Чернівецький національний університет імені Ю.
Федьковича,
м. Чернівці, Україна**

РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ ЗАСУДЖЕНИХ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ

На сьогодні кримінально-виконавча політика орієнтована на забезпечення виконання покарань, виправлення засуджених, їх ресоціалізацію та запобігання вчиненню ними нових кримінальних правопорушень. Одним з пріоритетних завдань кримінально-виконавчої політики є ресоціалізація засуджених осіб. Адже не

достатньо лише ізолювати особу, яка вчинила кримінально протиправне діяння, необхідно також створити умови, за яких вона може повернутися до повноцінного соціального життя не вчиняючи при цьому повторно кримінального правопорушення.

Ресоціалізація – це комплекс правових, психологічних, виховних, організаційних та інших заходів, які здійснюються з метою змінення антисоціальних переконань та ціннісних орієнтацій особи, виправленні протиправної поведінки, протидії асоціальній деградації особистості, створення умов для успішної подальшої соціалізації [1, с. 35].

Відповідно до Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) ресоціалізація – це «свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві» [2]. Тобто в основі ресоціалізації лежить виправлення особи, що є необхідною її умовою. Під виправленням розуміється «процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки» [2].

Ефективна ресоціалізація можлива лише за наявності виконання певних послідовних етапів, а саме: визначення належності засудженого до певної групи з урахуванням вольових та інтелектуальних характеристик; створення необхідних умов для розриву деструктивних зв'язків з асоціальним середовищем; виховна робота із засудженим як інструмент ресоціалізації; виправлення засудженого як складова механізму ресоціалізації; соціальна адаптація особи, звільненої з місць несвободи.

Відповідно для того, щоб ресоціалізація була досягнутою використовують такі засоби: «встановлений

порядок виконання та відбування покарання (режим), пробація, суспільно корисна праця, соціально-виховна робота, здобуття загальної середньої та/або професійної освіти, професійних кваліфікацій, громадський вплив» [2]. Водночас ресоціалізація не може здійснюватися за відповідною шаблонною схемою, оскільки кожен засуджений має індивідуальні психологічні особливості, різний життєвий досвід та мотивацію до змін, що потребує диференційованого та індивідуального підходу у процесі ресоціалізації. Як зазначено у KBK України засоби ресоціалізації засуджених застосовуються «із урахуванням виду покарання, особистості засудженого, характеру, ступеня суспільної небезпеки і мотивів вчиненого кримінального правопорушення та поведінки засудженого під час відбування покарання» [2]. Окрім цього, ресоціалізація може бути успішною за умови: максимально повного врахування індивідуально-психологічних характеристик засуджених, їхньої статі, віку, стану здоров'я, інтересів та життєвих перспектив після звільнення; формування системи індивідуалізованого та диференційованого впливу соціального, психологічного, правового спрямування; врахування характеру й рівня соціальної поведінки, а також специфіки реагування засудженим на конкретні психолого-педагогічні ситуації [3].

Враховуючи вище викладене, основними напрямками ресоціалізації є:

проведення психологічної діагностики індивідуальних особливостей засуджених, виявлення дефектів загальної та правової соціалізації, порушень психічної саморегуляції, а також прикордонних нервово-психічних розладів;

розроблення та поетапне впровадження довгострокових програм індивідуальної та групової психолого-педагогічної корекції;

організація психотерапевтичної допомоги у спеціалізованих центрах для засуджених з проявами невротизації, психопатичних рис, неадекватними механізмами психологічного захисту й особистісними акцентуаціями;

створення та впровадження інноваційних практик та принципів виконання покарань, що гуртуються на психологічно обґрунтованих критеріях виправлення й сприяють особистісному розвитку засуджених;

відновлення та зміцнення соціальних зв'язків порушених у засуджених внаслідок позбавленням волі, мобілізація їхньої психічної активності на формування соціально позитивних ціннісних орієнтацій та норм поведінки, психологічної готовності до правослухняної поведінки [4, с. 238].

Таким чином, ресоціалізація засуджених на сучасному етапі є пріоритетним напрямом кримінально-виконавчої політики, який поєднує правові, психологічні, організаційні заходи. Вона спрямована на формування у кожного засудженого готовності до реінтеграції у звичайні умови життя суспільства після звільнення з місць несвободи.

Література

1. Василик В.В. Виправлення та ресоціалізація засуджених до позбавлення волі в системі засобів реалізації завдань кримінально-виконавчого законодавства. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2(20). С. 33-39.

2. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (дата звернення: 05.02.2026).

3. Романюк О.В., Човган В.О. Міжнародні стандарти, принципи і рекомендації в галузі виконання покарань та діяльності органів і установ виконання покарань: метод. рек. Біла Церква, 2016. URL: <https://irc.org.ua/files/posibnik-mijnarodni-standarty.pdf> (дата звернення: 05.02.2026).

4. Царькова О.В. Ресоціалізація засуджених як один з важливих напрямків профілактики рецидивної злочинності. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Психологія*. 2012. Вип. 43(2). С. 235-242.

УДК 343.98(043.2)

Пчеліна О.В., д.ю.н., професор,

Пчелін В.Б., д.ю.н., професор,

**Харківський національний університет внутрішніх
справ,**

м. Харків, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Організація ефективної взаємодії слідчого з іншими правоохоронними органами під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності є одним із чинників успішного викриття, документування та розкриття таких правопорушень. Ба більше, зважаючи на видозмінення й урізноманітнення механізмів учинення кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності, нагальною є потреба у скоординованій роботі